

Sett fra vårt ståsted:

Landbrukets bidrag til bioøkonomien og sirkulær økonomi

Anne-Kristin Løes
Innspillseminar 4. mars 2020
Landbruks- og matdepartementet/NFR/INN

Prosjektbakgrunn ved NORSØK

- Fra 2013: CYCLE-prosjektet (NFR-BIONÆR; ledet av SINTEF Ocean)
- Fra 2016: Diverse spin-off prosjekt (RFF Midt-Norge)
- Fra 2018: Hvordan utvikle en fullgjødsel av marine restråstoff til økobønder? (EU-H2020, Møre og Romsdal fylkeskommune)
- Fokus på restråstoff til fôr (NIBIO) og gjødsel (NORSØK)
- Restråstoff kan gi god plantevekst

CYCLE

Bioøkonomi

- Erstatte ikke-fornybare med fornybare ressurser, og ta i bruk ny kunnskap om biologi
- Drivkraft for innovasjon, gjerne på tvers av etablerte sektorer (blå-grønt)
- Sterkere interesse fra grønn enn fra blå side
- Bioøkonomiske løsninger i konflikt med naturhensyn: Hvis skog skal brukes til «alt», blir det raskt for lite skog

Sirkulærøkonomi

- Sammenheng med bærekraft – les mer til høyre

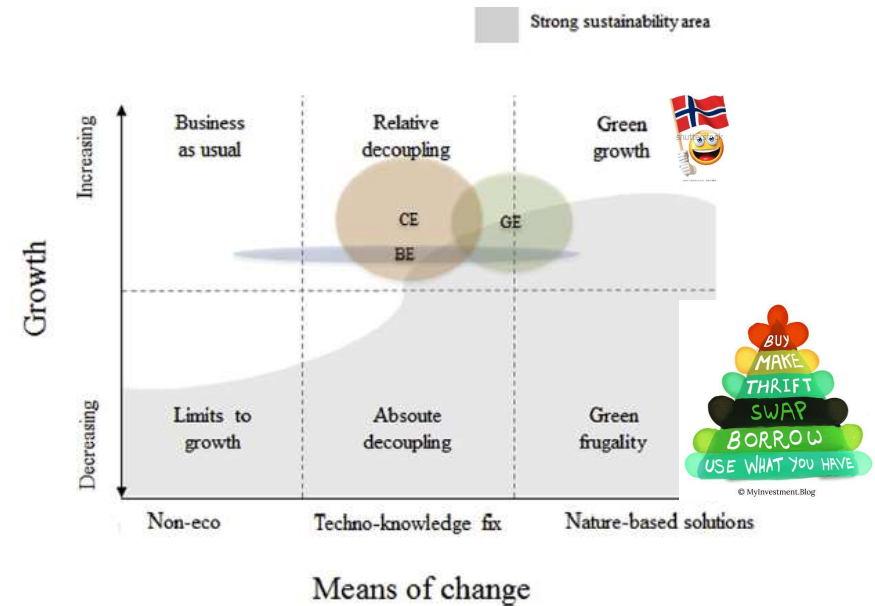

Fig. 7. The position of the sustainability concepts along different combinations of growth and means of change. Figure modified from Franceschini and Pansera (2015). The size of the circles represents the amount of retrieved literature dealing with the individual concept.

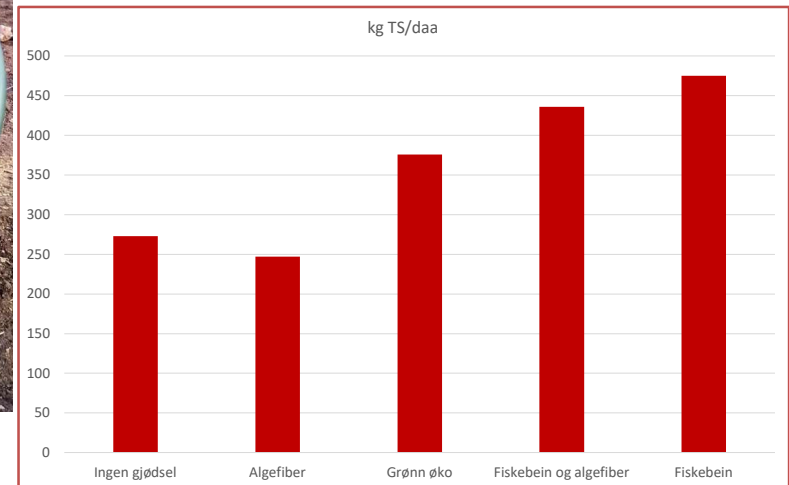
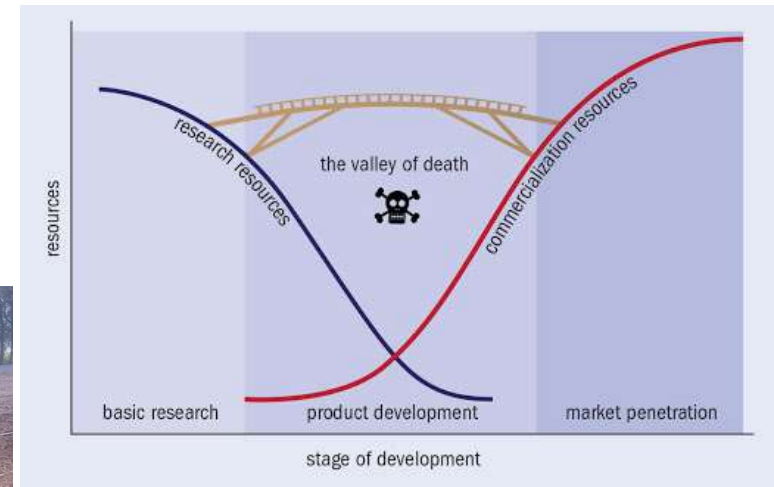
- Med «Grønn nøysomhet» prioriteres naturens tålegrenser prioriteres framfor økonomisk vekst, og naturbaserte løsninger utvikles framfor tekniske
- Med «Grønn vekst» forutsettes at økonomisk vekst og miljømessig bærekraft kan forenes og styrke hverandre

Kilde: D'Amato et al., 2017: Green, circular, bioeconomy: A comparative analysis of sustainability avenues.

Journal of Cleaner Production 168: 716-734

Utfordringer for å oppskalere gode (?) ideer

- Mellom forskningsresultat og nytt industriprodukt ligger «Dødens dal»
- For mange resultat blir liggende ubrukt (og undersøkelser gjentas)
- Tenker norske industriaktører for likt? «Alle» vil lage noe med høy pris
- Hvor stabilt er «råvaregrunnlaget» når råvaren er et restråstoff? Betydelig risiko!

Nye/endrede virkemidler – og flere utfordringer

- Styrke RFF - en svært viktig finansieringskilde for regional og lokal innovasjon
- Redusere kravet til egenandel – 50% er alt for høyt
- Skattefunnordning kompenserer ikke tilstrekkelig for ulemper knyttet til å delta i FoU
- Problematiske i fht RFF at Tine, Nortura og andre industripartnere innen landbruk ikke er regionale
- Internasjonalt eierskap for norsk industri hemmer FoU samarbeid
- For økologisk landbruk har internasjonale virkemidler som ERA-net (CORE Organic, SUS-FOOD) og EU sine rammeprogram (Horizon 2020, Horizon Europe) stor betydning
- Økt fokus på plantebasert og «klimavennlig» mat kan innebære mange interessante utviklingsmuligheter for norsk landbruk; heller endre kurs enn å «stå på bremsene»

